EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 17.9.2015
COM(2015) 460 final

2015/0218 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake de invoering van urgente autonome handelsmaatregelen ten gunste van de Republiek Tunesië

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

• Motivering en doel van het voorstel

In 1995 is de Euro-mediterrane Associatieovereenkomst (hierna "de overeenkomst" genoemd) getekend. Deze overeenkomst biedt het huidige kader voor de handelsrelaties tussen Tunesië en de Europese Unie. Zij is in 1998 in werking getreden en legde de basis voor de instelling van een vrijhandelsruimte en voor een progressieve liberalisering op landbouwgebied. Tunesië en de EU staan op het punt om onderhandelingen te starten over een diepgaande en uitgebreide vrijhandelsovereenkomst (DCFTA) die met name zal voorzien in een verdere liberalisering van de handel in landbouwproducten.

De terroristische aanval op 26 juni 2015 in Sousse heeft geleid tot een reactie van de EU die betrekking had op de noodzaak om Tunesië verdere ondersteuning bij zijn politieke en economische transitie te verlenen, en wel met concrete en gerichte acties die op korte termijn effect kunnen sorteren.

Op 20 juli 2015 heeft de Raad Buitenlandse Zaken zich gebogen over de situatie in Tunesië en over concrete maatregelen die de EU zou kunnen nemen om het land te helpen. De Raad heeft de conclusies over Tunesië[1] aangenomen waarin acties worden geschetst om de Tunesische politieke transitie en economie te ondersteunen.

Tegen deze achtergrond stelt de Europese Commissie voor om een tijdelijk, unilateraal rechtenvrij tariefcontingent van 35 000 ton per jaar voor de Tunesische uitvoer van olijfolie naar de Unie aan te bieden in de vorm van een autonome handelsmaatregel. Een dergelijk contingent wordt beschikbaar gesteld voor een periode van twee jaar, van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2017. Dit extra volume wordt geopend zodra het in de overeenkomst vastgelegde bestaande rechtenvrije tariefcontingent van 56 700 ton is uitgeput.

Olijfolie is Tunesiës voornaamste naar de Unie uitgevoerde landbouwproduct en de olijfoliesector is een belangrijk onderdeel van de nationale economie dat direct en indirect werk biedt aan meer dan één miljoen mensen en goed is voor een vijfde van de totale werkgelegenheid in de Tunesische landbouw.

Met de concessie mag niet worden geanticipeerd op de resultaten van de landbouwonderhandelingen in het kader van de DCFTA, die in oktober 2015 van start gaan.

2. RECHTSGRONDSLAG, SUBSIDIARITEIT EN EVENREDIGHEID

De rechtsgrondslag van dit voorstel is artikel 207, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Het initiatief valt onder de exclusieve bevoegdheid van de EU uit hoofde van artikel 3, onder e), VWEU. Het subsidiariteitsbeginsel is dus niet van toepassing.

3. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

De maatregelen kunnen leiden tot een bescheiden nettostijging van de invoer omdat aangenomen mag worden dat de contingentverhoging voor een groot deel in de plaats zal treden van het huidige actieve veredelingsverkeer (circa 50 000 ton olijfolie per jaar in het kader van de regeling actieve veredeling), hetgeen resulteert in een daling van de invoer in het

[1] Conclusies van de Raad over Tunesië – Documentnummer 11076/15.

kader van die regeling. De budgettaire gevolgen (van de inning van rechten) kunnen nog niet precies worden becijferd, maar aangenomen wordt dat deze niet significant zullen zijn.

2015/0218 (COD)

Voorstel voor een

VERORDENING VAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD

inzake de invoering van urgente autonome handelsmaatregelen ten gunste van de Republiek Tunesië

HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 207, lid 2,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Handelend volgens de gewone wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

(1) De Euro-mediterrane overeenkomst[2] vormt de basis van de relatie tussen Tunesië en de Unie.

(2) Na de terroristische aanval op 26 juni 2015 in de Tunesische plaats Sousse heeft de Raad van de Europese Unie in zijn conclusies van 20 juli 2015 verklaard dat de Unie in overleg met de lidstaten zou nagaan welke uitzonderlijke maatregelen ter ondersteuning van de Tunesische economie kunnen worden genomen.

(3) Olijfolie is Tunesiës voornaamste naar de Unie uitgevoerde landbouwproduct en de olijfoliesector is een belangrijk onderdeel van de nationale economie.

(4) De Unie kan, overeenkomstig de doelstellingen van het Europees nabuurschapsbeleid en de Euro-mediterrane overeenkomst, de Tunesische economie het best ondersteunen door een aantrekkelijke en betrouwbare markt voor de Tunesische uitvoer van olijfolie te bieden. Daarvoor zijn autonome handelsmaatregelen vereist die de invoer van dit product in de Unie op basis van een rechtenvrij tariefcontingent mogelijk maken.

(5) Om fraude te voorkomen, moeten aan de beoogde autonome handelsmaatregelen de voorwaarden worden verbonden dat Tunesië aan de relevante Unieregelgeving inzake de oorsprong van producten en aan de bijbehorende procedures voldoet en op administratief gebied doeltreffend met de Unie samenwerkt.

(6) Om de stabiliteit van de olijfoliemarkt in de Unie te bewaren, mag het extra volume olijfolie dat met de autonome handelsmaatregelen wordt gegenereerd, pas beschikbaar worden gesteld na de uitputting van het volume van het jaarlijkse rechtenvrije tariefcontingent voor olijfolie dat in artikel 3, lid 1, van Protocol nr. 1 bij de Euro-mediterrane overeenkomst is vastgesteld.

[2] Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Tunesië, anderzijds (PB L 97 van 30.3.1998, blz. 2).

(7) Artikel 184 van Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad[3] bevat de regels voor het beheer van tariefcontingenten. Die regels moeten ook gelden voor de maatregelen waarin deze verordening voorziet.

(8) Om uniforme voorwaarden voor de uitvoering van deze verordening te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden verleend ten aanzien van de naleving van de voorwaarden waaronder de preferentiële regelingen worden vastgesteld. Die uitvoeringsbevoegdheden moeten worden uitgeoefend met de bijstand van het Comité voor de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten en overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad[4].

(9) De bij deze verordening vastgestelde specifieke autonome handelsmaatregelen zijn bedoeld om de moeilijke economische situatie te verlichten waarin Tunesië momenteel verkeert als gevolg van de terroristische aanvallen. Deze maatregelen moeten daarom in de tijd worden beperkt en mogen niet van invloed zijn op de onderhandelingen tussen Tunesië en de Unie over de totstandbrenging van een diepgaande en uitgebreide vrijhandelsruimte (DCFTA), die in oktober 2015 van start gaan. Aan het einde van deze periode kan een verlenging van de toepassingsperiode in overweging worden genomen indien de marktsituatie of de voortgang bij de DCFTA-onderhandelingen daartoe aanleiding geeft.

(10) Omdat de economie van Tunesië, en met name zijn toeristische sector, door de terroristische aanval in Sousse op 26 juni 2015 ernstige schade is berokkend en maatregelen nodig zijn om de Tunesische economische situatie op korte termijn te verlichten, werd het passend geacht een uitzondering te maken op de periode van acht weken die wordt bedoeld in artikel 4 van Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie dat bij het Verdrag betreffende de Europese Unie, bij het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en bij het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie is gevoegd,

HEBBEN DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Preferentiële regelingen

Een jaarlijks rechtenvrij tariefcontingent van 35 000 ton wordt geopend voor de invoer in de Unie van olijfolie van eerste persing van oorsprong uit Tunesië en van de GN-codes 1509 10 10 en 1509 10 90.

[3] Verordening (EU) nr. 1308/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 tot vaststelling van een gemeenschappelijke ordening van de markten voor landbouwproducten en tot intrekking van de Verordeningen (EEG) nr. 922/72, (EEG) nr. 234/79, (EG) nr. 1037/2001 en (EG) nr. 1234/2007 van de Raad (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 671).

[4] Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

Artikel 2

Voorwaarden verbonden aan het recht op het invoertariefcontingent

Het recht op het in artikel 1 van deze verordening bedoelde invoertariefcontingent kan alleen worden genoten als Tunesië voldoet aan de voorschriften voor de oorsprong van producten en aan de bijbehorende procedures waarin Protocol nr. 4 bij de Euro-mediterrane overeenkomst voorziet.

Artikel 3

Toegang tot het jaarlijkse tariefcontingent

Het in artikel 1 van deze verordening bedoelde jaarlijkse tariefcontingent wordt pas beschikbaar gesteld na de uitputting van het volume van het jaarlijkse rechtenvrije tariefcontingent voor olijfolie waarin artikel 3, lid 1, van Protocol nr. 1 bij de Euro-mediterrane overeenkomst voorziet.

Artikel 4

Beheer van het contingent

De Commissie beheert het tariefcontingent overeenkomstig artikel 184 van Verordening (EU) nr. 1308/2013.

Artikel 5

Tijdelijke opschorting

Wanneer de Commissie oordeelt dat er voldoende bewijs is dat Tunesië niet aan de voorwaarden van artikel 2 voldoet, kan zij een uitvoeringshandeling vaststellen tot volledige of gedeeltelijke opschorting van de preferentiële regelingen waarin artikel 1 voorziet. Die uitvoeringshandeling wordt vastgesteld volgens de in artikel 6, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.

Artikel 6

Comitéprocedure

1. De Commissie wordt bijgestaan door het Comité voor de gemeenschappelijke ordening van de landbouwmarkten dat is ingesteld bij artikel 229 van Verordening (EU) nr. 1308/2013. Dat comité is een comité in de zin van Verordening (EU) nr. 182/2011.
2. Wanneer naar dit lid wordt verwezen, is artikel 5 van Verordening (EU) nr. 182/2011 van toepassing.

Artikel 7

Inwerkingtreding en toepassing

Deze verordening treedt in werking op de dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Zij is van toepassing van 1 januari 2016 tot en met 31 december 2017.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel,

Voor het Europees Parlement	*Voor de Raad*
De voorzitter	*De voorzitter*